

Bezpečnostní standard k ochraně jednoho z měkkých cílů

S novým školním rokem platí nový účinný – česká technická norma ČSN 73 4400 Prevence kriminality - řízení bezpečnosti při plánování, realizaci a užívání škol a školských zařízení.

Novou technickou normu **ČSN 73 44 00 Prevence kriminality - řízení bezpečnosti při plánování, realizaci a užívání škol a školských zařízení** zavedl dne 1. srpna 2016 do soustavy českých státních norem Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví s tím, že uvedená norma nabyde účinnosti dnem 1. září 2016. Tuto normu (ČSN 73 4400:2016) vypracovala v rekordním čase Technická normalizační komise TNK 148 "Prevence kriminality a ochrana obyvatel" jako možnou odpověď na řešení problematiky ochrany jednoho z měkkých cílů – škol a školských zařízení. Norma dále navazuje na řadu evropských norem „Prevence kriminality prostřednictvím navrhování budov, objektů a území“. Zabezpečení škol a školských zařízení je v oblasti bezpečnosti jednou z hlavních priorit resortu MV.

Jedním ze stěžejních úkolů při navrhování a snižování rizika kriminality a antisociálního chování ve školách a školských zařízeních (dále jen „školy“) je řízení bezpečnostních rizik. Kvalitní řízení bezpečnosti při plánování, realizaci a užívání budov škol je závislé na provedení systému řízení rizik a jeho zásadním procesem posouzení rizik. Návrh a realizace bezpečnostních opatření fyzické ochrany by měl eliminovat nebo snížit nežádoucí rizika.

Příčiny kriminality a antisociálního chování jsou předmětem zkoumání již řadu let. Existuje mnoho faktorů, které ovlivňují jejich výskyt v dané oblasti či objektech. Sociálně ekonomické faktory ani lokální specifika nejsou předmětem této normy. Společným vodítkem všech opatření je ztížení nebo omezení neoprávněného vstupu do objektu školy.

Většina trestných činů je spáchána v důsledku toho, že pachatel může využít pro páchaní trestné činnosti ve školách snadnost přístupu do objektu či areálu, možnost úkrytu, neexistenci jednoznačného vymezení veřejného a privátního prostoru, nedostatečnost osvětlení, nevhodnost architektonických úprav a stavebního řešení budov a terénu. Tyto faktory spolu s dalšími přispívají k zranitelnosti chráněných zájmů vůči vnějším rizikům.

Posouzení rizik kriminálního a antisociálního chování, včetně návrhu a implementace bezpečnostních opatření, je základním cílem této normy. Tato norma upravuje zásady a návrhy pro plánovače, projektanty, zřizovatele, ředitele, zaměstnance školy i další zainteresované strany.

Pomáhá k orientaci ve značném množství technických doporučení, norem, vyhlášek a zákonů tím, že v jednotném dokumentu odkazuje na potřebné materiály pro školy. Tímto eliminuje fakt, že koncepční řešení bezpečnosti škol je při prvotním plánování výstavby či rekonstrukci často opomíjeno.

Nově platnou a účinnou normu lze zakoupit v papírové formě v informačním centru ÚNMZ Biskupský dvůr 1148/5, 110 00 Praha 1 nebo je dostupná v ČSN online, více naleznete zde <https://csnonline.unmz.cz/>

Další novou aktivitou je podepsání Smlouvy o spolupráci při zabezpečení činností spojených s přejímáním technických předpisů Evropské unie do systému českých technických norem v oboru prevence kriminality – Zajištění činností

sekretariátu CEN/TC 325 Prevence proti kriminalitě při plánování městské výstavby a navrhování budov. Smlouva o vzájemné spolupráci a finančním plnění byla podepsána na konci června letošního roku mezi Ministerstvem vnitra a Úřadem pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví (dále jen „ÚNMZ“) s účinností od 1. července 2016.

MV jako ústřední orgán státu pro veřejný pořádek a další věci vnitřního pořádku a bezpečnosti, včetně prevence kriminality, se podílí mimo jiné na činnosti ÚNMZ spojené s tvorbou českých technických norem (dále jen „ČSN“) a přejímáním evropských norem nebo harmonizačních dokumentů Evropské unie do soustavy ČSN.

ÚNMZ jako organizační složka státu, podle ustanovení § 4 zákona č. 20/1993 Sb., o zabezpečení výkonu státní správy v oblasti technické normalizace, metrologie a státního zkušebnictví, ve znění pozdějších předpisů, mimo jiné zabezpečuje organizaci přípravy převzetí předpisů Evropské unie přejímaných nařízeními vlády a smluvně zabezpečuje úkoly vyplývající z mezinárodních smluv, kterými je Česká republika vázána a úkoly vyplývající z požadavků ministerstev a jiných správních úřadů.

Smluvní strany se dohodly na zabezpečení následujících odborných činností využitím kapacit ÚNMZ, které zajišťují tvorbu ČSN a přejímání harmonizovaných norem do soustavy ČSN, zejména **Zajištění činnosti sekretariátu CEN/TC 325 Prevence proti kriminalitě při plánování městské výstavby a navrhování budov.**

Předmětem této smlouvy je stanovení formy a obsahu spolupráce smluvních stran při zajištění činností souvisejících s tvorbou ČSN, přejímáním harmonizovaných technických norem do soustavy ČSN včetně mezinárodní spolupráce při tvorbě a revizích technických norem z oblasti prevence kriminality s důrazem na oblast ochrany měkkých cílů a zejména se **zajištěním činnosti sekretariátu CEN/TC 325 Prevence proti kriminalitě při plánování městské výstavby a navrhování budov.**

Informuje: JUDr. Tomáš Koníček, odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality MV a předseda TNK č. 148, tel.: 974 833 217, e-mail: tomas.konicek@mvcr.cz

Příloha:

ČESKÁ TECHNICKÁ NORMA
ICS 13.310; 03.180 Srpen 2016

**Prevence kriminality – řízení bezpečnosti
při plánování, realizaci a užívání škol
a školských zařízení**

ČSN 73 4400

Crime Prevention – security management in planning, implementing and using
schools and educational institutions

Obsah

Strana

Předmluva	3
Úvod	5
1 Předmět normy	6
2 Citované dokumenty	6
3 Termíny a definice	6
4 Zkratky	8
5 Vymezení cílů normy a vymezení cílů metodiky	8
5.1 Cíle	8
5.2 Metodika a cíle	8
5.3 Vymezení role a odpovědnosti	9
6 Opatření k zajištění bezpečnosti škol	9
6.1 Plánování výstavby – doporučení pro plánování	9
6.2 Posouzení rizika	10
6.3 Dispoziční řešení	10
6.4 Perimetr	12
6.5 Plášť budovy	15
6.6 Vnitřní uspořádání škol	17
6.7 Technická ochrana	22
6.8 Režimová opatření	25
6.9 Fyzická ostraha	25
6.10 Bezpečnostní dokumentace škol (ve vztahu k bezpečnosti objektu)	26
7 Posuzování a řízení rizik ve školách	26
7.1 Obecně	26
7.2 Stanovení kontextu	26
7.3 Posuzování rizik	27

- 8 Posuzování účinnosti stávajících bezpečnostních opatření 31
- 9 Návrh a implementace bezpečnostních opatření a zpracování/aktualizace stávající bezpečnostní dokumentace 32
- 10 Provoz systémů bezpečnosti 33
 - 10.1 Obecně 33
 - 10.2 Příprava zúčastněných uživatelů a zúčastněných stran – pravidelné školení k bezpečnosti 33
 - 10.3 Požadavky na funkční zkoušky a revize systémů technické ochrany (mechanické a technické prostředky ochrany) 33
 - 10.4 Požadavky na kontrolu režimových a organizačních opatření 34
 - 10.5 Požadavky na kontrolu fyzické ostrahy 34
 - 10.6 Záznam o bezpečnostním incidentu 34
 - 10.7 Tvorba pravidelných záznamů o bezpečnostních incidentech 35
 - 10.8 Aktualizace bezpečnostní dokumentace včetně analýzy rizik 35
 - 10.9 Ověřování účinnosti a implementace bezpečnostních opatření pokrývajících nově zjištěná rizika 35
- Příloha A** (informativní) Proces posuzování rizik 36
- Příloha B** (informativní) Příklad aplikace posuzování rizik 42

Předmluva

Tuto normu (ČSN 73 4400:2016) vypracovala technická komise TNK 148 *Prevence kriminality a ochrana obyvatel*.

Tato norma navazuje na řadu evropských norem „Prevence kriminality prostřednictvím navrhování budov, objektů a území“, která je tvořena následujícími částmi:

Část 1 – Definice specifických termínů

Část 2 – Plánování městské výstavby

Část 3 – Obydlí

Část 4 – Obchodní a administrativní budovy

Část 5 – Čerpací stanice

Část 7 – Návrh a management zařízení veřejné dopravy

Část 8 – Ochrana budov a prostor před kriminálními útoky páchanými pomocí vozidel

Tato norma vychází z návrhu evropské normy CEN/TS 14383-6: *Prevence kriminality – Plánování městské výstavby a navrhování budov – Část 6: Školy*.

Souvisící ČSN

ČSN EN 50130 (soubor) (33 4590) Poplachové systémy

ČSN EN 50131 (soubor) (33 4591) Poplachové systémy – Poplachové zabezpečovací a tísňové systémy

ČSN CLC/TS 50131-7 (33 4591) Poplachové systémy – Elektrické zabezpečovací systémy – Část 7: Pokyny pro aplikace

ČSN CLC/TS 50398 (33 4597) Poplachové systémy – Kombinované a integrované systémy – Všeobecné požadavky

ČSN EN 50132 (soubor) (33 4592) Poplachové systémy – CCTV sledovací i dohledové systémy pro použití v bezpečnostních aplikacích

ČSN EN 50134 (soubor) (33 4590) Poplachové systémy – Systémy přivolání pomoci

ČSN EN 50136 (soubor) (33 4596) Poplachové systémy – Poplachové přenosové systémy a zařízení

ČSN EN 62676 (33 4592) Dohledové videosystémy pro použití v bezpečnostních aplikacích

ČSN EN 50133 (soubor) (33 4593) Poplachové systémy – Systémy kontroly vstupů pro použití v bezpečnostních aplikacích

ČSN EN 60839-11-1 (33 4593) Poplachové a elektronické bezpečnostní systémy – Část 11-1: Elektronické systémy kontroly vstupu – Požadavky na systém a komponenty

ČSN EN 60839-11-2 (33 4593) Poplachové a elektronické bezpečnostní systémy – Část 11-2: Elektronické systémy kontroly vstupu – Pokyny pro aplikace

ČSN CLC/TS 50398 (33 4597) Poplachové systémy – Kombinované a integrované systémy – Všeobecné požadavky

ČSN 73 0875 Požární bezpečnost staveb – Stanovení podmínek pro navrhování elektrické požární signalizace v rámci požárně bezpečnostního řešení

ČSN EN 1047 (soubor) (91 6030) Bezpečnostní úschovné objekty – Klasifikace a metody zkoušení požární odolnosti

ČSN EN 1627 (74 6001) Dveře, okna, lehké obvodové pláště, mříže a okenice – Odolnost proti vloupání – Požadavky a klasifikace

ČSN EN 356 (70 0595) Sklo ve stavebnictví – Bezpečnostní zasklení – Zkoušení a klasifikace odolnosti proti ručně vedenému útoku

ČSN EN 13541 (70 0596) Sklo ve stavebnictví – Bezpečnostní zasklení – Zkoušení a klasifikace odolnosti proti výbuchovému tlaku

ČSN EN 1303 (16 5191) Stavební kování – Cylindrické vložky pro zámky – Požadavky a zkušební metody

ČSN EN 12209 (16 5124) Stavební kování – Zámky a střelkové zámky – Mechanicky ovládané zámky, střelkové zámky a zapadací plechy – Požadavky a zkušební metody

ČSN EN 12320 (16 5123) Stavební kování – Visací zámky a příslušenství visacích zámků – Požadavky a zkušební metody

ČSN EN 14846 (16 5192) Stavební kování – Zámky a střelkové zámky – Elektromechanicky ovládané zámky a zapadací plechy – Požadavky a zkušební metody

ČSN EN 1935 (16 5763) Stavební kování – Jednoosé závěsy – Požadavky a zkušební metody

ČSN EN 1906 (16 5776) Stavební kování – Dveřní štíty, kliky a knoflíky – Požadavky a zkušební metody

ČSN EN 50172 (36 0631) Systémy nouzového únikového osvětlení

ČSN EN 14383-1 (73 4400) Prevence kriminality – Plánování městské výstavby a navrhování budov – Část 1: Definice specifických termínů

ČSN CEN/TR 14383-2 (73 4400) Prevence kriminality – Plánování městské výstavby a navrhování budov – Část 2: Plánování městské výstavby

ČSN CEN/TS 14383-3 (73 4400) Prevence kriminality – Plánování městské výstavby a navrhování budov – Část 3: Obydlí

ČSN CEN/TS 14383-4 (73 4400) Prevence kriminality – Plánování městské výstavby a navrhování budov – Část 4: Obchodní a administrativní budovy

ČSN ISO 31000 (01 0351) Management rizik – Principy a směrnice

ČSN EN 31010 (01 0352) Management rizik – Techniky posuzování rizik

Souvisící TNI

TNI 01 0350 Management rizik – Slovník (Pokyn 73)

TNI 33 4591 (soubor) Poplachové systémy – Poplachové zabezpečovací a tísňové systémy

Souvisící právní předpisy

Zákon č.101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č.183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci), ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 268/2011 Sb., vyhláška, kterou se mění vyhláška č. 23/2008 Sb., o technických podmínkách požární ochrany staveb

Vyhláška č. 20/2012 Sb., kterou se mění vyhláška č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby

Patentová práva

Upozorňujeme na možnost, že některé prvky tohoto dokumentu mohou být předmětem patentových práv. ÚNMZ nelze činit odpovědným za identifikaci jakéhokoliv nebo všech patentových práv.

Vypracování normy

Zpracovatel: CTN Česká asociace bezpečnostních manažerů, IČ 26657805, Ing. Petr Rostek

Pracovník Úřadu pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví: Ing. Michal Dalibor

Úvod

Jedním ze stěžejních úkolů při navrhování a snižování rizika kriminality a antisociálního chování ve školách a školských zařízeních (dále jen „školy“) je řízení bezpečnostních rizik. Kvalitní řízení bezpečnosti při plánování, realizaci a užívání budov škol je závislé na provedení systému řízení rizik a jeho zásadním procesu posouzení rizik. Návrh a realizace bezpečnostních opatření fyzické ochrany by měl eliminovat nebo snížit nežádoucí rizika.

Příčiny kriminality a antisociálního chování jsou předmětem zkoumání již řadu let. Existuje mnoho faktorů, které ovlivňují jejich výskyt v dané oblasti či objektech. Sociálně ekonomické faktory ani lokální specifika nejsou předmětem této normy. Společným vodítkem všech opatření je ztížení nebo omezení neoprávněného vstupu do objektu školy.

Většina trestných činů je spáchána v důsledku toho, že pachatel může využít pro páchaní trestné činnosti ve školách snadnost přístupu do objektu či areálu, možnost úkrytu, neexistenci jednoznačného vymezení veřejného a privátního prostoru, nedostatečnost osvětlení, nevhodnost architektonických úprav a stavebního řešení budov a terénu. Tyto faktory spolu s dalšími přispívají k zranitelnosti chráněných zájmů vůči vnějším rizikům.

Posouzení rizik kriminálního a antisociálního chování, včetně návrhu a implementace bezpečnostních opatření, je základním cílem této normy. Tato norma upravuje zásady a návrhy pro plánovače, projektanty, zřizovatele, ředitele, zaměstnance školy i další zainteresované strany.

Pomáhá k orientaci ve značném množství technických doporučení, norem, vyhlášek a zákonů tím, že v jednotném dokumentu odkazuje na potřebné materiály pro školy. Tímto eliminuje fakt, že koncepční řešení bezpečnosti škol je při prvotním plánování výstavby či rekonstrukci často opomíjeno.

1 Předmět normy

Tato norma upravuje zásady a návrhy pro snižování rizika kriminality, obavy z kriminality a antisociálního chování ve školách ve fázích plánování a realizace stavebního řešení a bezpečnostních opatření prostřednictvím preventivního řízení bezpečnostních rizik, k nimž může ve školách docházet.

Norma je využitelná pro všechny veřejné, soukromé nebo státní instituce. Tuto normu lze využít jen pro rizika spojená s ochranou osob a majetku. Návrh a implementace bezpečnostních opatření vychází ze systémů řízení bezpečnostních rizik. V rámci preventivního řízení bezpečnostních rizik je potřeba zohlednit měnící se sociální a kulturní specifika daných oblastí, ve kterých se školy nacházejí.

Tato norma se nevztahuje na budovy vysokých škol. Je možné ji však využít jako metodický návod pro prevenci kriminality a řízení rizik, včetně zajištění úrovně a rozsahu fyzické ochrany i v těchto objektech.

Konec náhledu - text dále pokračuje v placené verzi ČSN.